

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

Capvt II. De Vsvfrvctvario An Et Es Teneatvr Solvere Defvncti Debita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

Ad l. si contendat pertinet, scilicet posse quem petere à iudice, &c.

Concord. Gomez. *variar. resolut. tom. 3. cap. 1. num. 20.* Capyc. *Decis. Neapol. 18. num. 3. Blarer. cap. 2. num. 18.*

Num. 5.

Adire posse eum iudicem, coram quo ipse per actorem esset conueniendus.

Huic Couarr. sententiæ subscribunt Ludou. Molina *tom. 3. disp. 639. in fin.* Andr. Gail. *lib. 1. obser. 9. num. 3. Blarer. cap. 4. num. 2. 3. 4. 5. 11. 13.* & multi alij, quos citat Bernard. Greueus *In practic. Conclus. ad Andr. Gail. dict. obser. 9. considerat. 1.* quorum opinio eo fundamento maximè nititur, quod diffamatus reus sit, cuius propterea forum sequi debeat diffamans. Sed cum hic duplex subest iudicium vnum causæ principalis, alitrum quo diffamatus prouocat diffamantem ad actio-

nem suam instituendam, in quo actor est teste Barth. *de liti. berius 1. 2. nu. 2. ff. de in ius vocand.* videri posset, quod in iudicio diffamationis, siue purgæ, (vt Galli vocant) ad eundem sit iudex, impetrato rescripto Principis, à quo causæ diffamationis cognita, & diffinita, principalis causa remittitur ad iudicem diffamati, vel loci vbi res sita est, pro natura & distinctione actionis, & sic in Curia Brabant. practicitur.

Num. 8.

Verse. *LVIN ET ILLVD.*

Contrarium tenet Molina *tom. 3. disp. 639.* eo quod iudicium hoc non intentetur, nisi circa rem presentem aut preteritam, non vero circa futuram, cuius habet spem aut ius in spe, quo frustrari potest. Sed Couarr. opinio magis placet. Nam etiam vi uentis maioratus possessore non possit is qui post mortem eius successorem pretendit bona liberi vendicare, quominus tamen agat, vt de iure suo constet, que id declaretur, nihil vetat.

I N

LIBRI SECUNDI VARIARVM RESOLVT. CAPVT II.

DE VSVFRUCTUARIO
AN ET IS TENEARVR SOLVERE
DEFVNCTI DEBITA.

IN PRINCIP.

Multum interest &c.

Haloand. legit, *Non nihil interest.* text. Florent. *Nihil interest.* Anton. Fab. *vero lib. 1. Coniect. cap. 14.* vulgatum lectionem probat, & loco rerum *tertia partis; rerum certarum* legendum censet. quod & mihi probatur.

Verse. *SECUNDA CONCLUSIO.*

Hoc adnotauit Bartholus. &c.

Hanc sententiam Barth. non putat veram Alban. *in addit. ad Barthol. ad verba quandoque legatur:* eo quod usufructuarius vniuersalis ex magis communi, ad debita non teneatur: Addit deinde Alban. modicum interesse an teneatur pro rata, vel non, quia in omni casu as alienum soluendum est de rebus hereditarijs: & propterea etiam usufructuarium pati diminutionem pro rata sui usufructus: Qua in re non videtur Alban. satis distinguere usufructuarium totius vel quotæ hereditatis, ab usufructuario omnium, vel partis bonorum: hunc enim ad as alienum non teneri verius est, sed de illo secus esse apparet ex Menoch. *lib. 4. præsupr. 143.* Potest tamen secundum eum *ibid. num. 4.* si coactus à creditoribus, as alienum ex proprio soluit, nec tot fructus percepit, ex quibus tantundè consequi potuit, residuum ex proprietate deducere, non itè si tot fructus, aut plus ex proprietate percepit, asserens ita etiam declarare *Ruin. consil. 41. lib. 2. num. 2.*

Num. 2.

Usufructuarius quartæ vel quintæ partis bonorum non potest conueniri,

Approbatur à Molina. *tom. 1. disp. 204. in princip.* Item à Grass. *vbi supr. n. 4.* vbi etiam rationes Auctoris subdit, Valde tamen *lib. 2. Consult. 116. num. 14. & 15.* differentiam inter legatarium certæ partis hereditatis & legatarium certæ partis bonorum, non vigere in praxi asserit sed quemlibet ex ijs reiecta verborum subtilitate à creditoribus hereditarijs promiscuè cõueniri posse, prout Auctor id ipsum etiam sententia Ioannem Lupi alioque interpretes inris Regij paulo post asseuerat.

Adduci in contrarium solet Taurina cõstitutio.

Vid. hac de re Garz. *de expens. & meliorat. cap. 11. n. 63.* Anton. Gomez. *ad l. Taur. l. 20. & 21.* late Molinam. *dict. disp. 204.* & Gutierrez. *quest. practic. 58. n. 15.*

Num. 4.

Hæc quinta conclusio Bartholi in usufructuario etiam omnium bonorum falsa appareret & ita eam reprobant. &c.

Reprobant similiter Grass. *receptas. sentent. §. legatum 9. n. num. 5.* Menoch. *d. præsupr. 143. num. 6.* Guid. Pap. *in quest. Delph. 541.* Bellon. *Consil. 7. num. 1.*

Possit sane Barthol. opinio admitti vbi legatus esset usufructus hereditatis.

Quid si hoc casu creditor omisso legatario conueniat heredem, an is obicere possit non se, sed legatarium conueniendum? Et nuper consultus respondi, exceptionem non dari, saluo ipsi regressu aduersus legatarium totius hereditatis: eo quod debita sequuntur necessitate quantum iuris, personam hæredis. *l. aris alieni. 15. C. de donat. qua decisio etiam colligi potest ex ijs quæ tradit Auctor Infr. nu. 7.*

A quo discessere Mathefilanus:

Contra Roger. ab Auctore citat. cum Mathefilan. & Socin. tenet Grass. §. legatum quest. 35. nu. 7.

Num. 5.

Iure tamen verius est legatum hoc validū esse, & statim institutum post usufructuarij mortem heredem esse.

Ita etiam tenet Grass. recept. sentent. §. legatum quest. 23. nu. 2. Andr. Gail. lib. 2. practis. Obfer. 143. vbi argumentis, quæ in cōtractum adferri possunt, respondet; plenè quoque hanc materiam discutit Menoch. lib. 4. presump. 141. Ex quibus etiam deciditur usufructuarium omnium bonorū alio post mortem instituto heredem, merè legatarium esse, siue usufructus simpliciter sit relictus, siue in illo legatarius institutus sit. Molin. ad Alex. cons. 162. quamquam alij fideicommissum institutum esse tradant. quæ de Gail. & Menoch. loc. cit. & Grass. d. §. legatum q. 23. num. 3. & §. institutio. q. 24. num. 8.

Num. 6.

Vendendo bona quæ ad eorum solutionem fuerint necessaria.

Accedit Peck. de testam. Coniug. lib. 6. tit. 24. n. 6. Et hoc procedit licet testator reliquerit usufructuario plenū & integrū usufructum, poterit enim nihilominus hæres alienare ex bonis hereditariis, vt satisfaciat creditoribus. Ruin. in Cōsil. 41. n. 2. & b. 2. Bellon. Cōsil. 7. n. 6. Menoch. d. lib. 4. presump. 143. n. 16. cum bona non dicantur nisi deducto ære alieno. §. sub signatum §. bona. ff. de verb. significat. Similiter procedit, etiam si hæres ex proprio suo patrimonio debita soluisse. nam adhuc deductæ ex bonis testatoris quantum ipse numeravit. Socin. Iun. Cōsil. 109. num. 15. 16. & 17. lib. 1. Et si nihil ex bonis hereditariis possidet, petere potest ab usufructuario sufficientia bona ad solutionem æris alieni, quæ & ipse venditari pati cogitur. Grass. §. legatum. quest. 35. num. 2. Monet tamen Peck. d. lib. 6. tit. 24. varias consuetudines superioribus decisionibus resistari, & testatorem auctore Ioanne Dilecto de arte testandi in 6. cam. 42. rectè facturum, vt tollendæ dubitationis causâ, declaret testamento per quem debita solui velit, ne res in disputationem trahatur, & lis ex lite nascatur.

Ac tandem reliqua tradet usufructuario.

Atque ita pariter ad verumque proprietarium & usufructuarium onus æris alieni redundat. Grass. in act. success. §. legatum. quest. 35. num. 2. & hoc est quod Alban. supra relatus vult dicere.

Procedit tamen nisi ex coniecturis. &c.

Coniecturæ inter alias sunt, si usufructus, solutis ex eo debitis, redderetur inutilis, Alexand. in l. usufructu. nu. 3. ff. ad leg. Falcid. Bellon. d. Cōsil. 7. num. 2. & 8. Si ex alijs testamenti partibus constaret testatorem voluisse solui alia debita ab ipso heredem. Bellon. d. loc. num. 3. versic. secundo principaliter. Crauert. Cōsil. 563. num. 1. Si testator usufructuariū ad aliqua onera astrinxit, ad quæ aliâs nō teneretur, vt puta ad alendū filios ipsius testatoris. Ruin. Cōsil. 41. num. 7. & 8. lib. 2. Denique si prohibuit detractionem alicuius quartæ vel portionis ex ipso usufructu, & subiunxit, vt usufructuarium totum & integrum usufructum habeat. nam cum hæc verba nihil operentur circa quartas, operari debent respectu æris alieni. Ruin. Cōsil. 41. num. 10. & ita tradit Menoch. d. lib. 4. presump. 143. num. 12. 21. & 22.

Num. 7.

Verfic. **TERTIO CONSIDERANDVM EST.**

Nam si ea annua sit, eius solutio ad usufructuarium pertinet.

Debet enim solui huiusmodi legatum de fructibus non de proprietate. Auctor hic. Grass. d. §. legatum q. 36. num. 1. & idem de debitis annuis dicendum. Menoch. d. presump. 143. nu. 18. vt & generaliter de oneribus collectis, tributis ordinarijs & extraordinarijs (etiam insolitis) quia hæc omnia ad eum spectant qui fructus percipit. Grass. d. §. legatum. q. 37. n. 1. non attentâ distinctione leg. hætenus. ff. de usufruct. circa magnam vel modicam impensam, cum illa refectionem tantū concernat, non vero onera quæ extrinsecus ratione possessionis ab usufructuario prestanda sunt. Pinell. in Comment. ad l. i. c. de non mater. part. 2. nu. 72. versic. diuinitio autem. d. l. hætenus.

Nec tale onus incumbit usufructuario.

Ne videlicet usufructus penitus absorbeat. Quod autem hoc casu in oneribus realibus definitum? Vide ad hoc, vt & ad intellectum superioris notæ, plenè Pinell. d. num. 72. versic. limitatur sepius.

Verfic. **CETERVM.**

Vt ab hærede statim ex ipsis bonis vendantur res ad solutionem legatorum necessaria.

Conarruia sententiam, reiectâ Cornei ab ipso citati, approbat Menoch. d. presump. 143. num. 14.

At si usufructuarium sit ratione legalis sanctionis ad id onus omnino obligari, est accipiendum in hunc modum.

Idem approbat & sequitur Garz. de expens. & meliorat. cap. 11. num. 6. vbi & seqq. eg. regie discutit an discrimen magnæ, vel parvæ expensæ, quod circa usufructuarium ex testamento obseruatur, in usufructuario legali locū habeat.

Verfic. **QUOD SI QUANDO QVÆ.**

Quod si quandoque oportuerit affirmatio nem usufructus fieri. &c.

Vid. ad l. hereditatum. hic citatam Couarr. lib. 3. var. resol. cap. 9. numer. 7. versic. sed fortassis quibusdam & numer. 8. & 10. Non vnâ tamen consuetudine usufructum dimidio proprietatis taxari refert Argentr. de donat. art. 218. gloss. 5. num. 29.

C A P. III.

DISCVTITVR DIOLETIANI ET MAXIMINI CÆSARVM CONSTITVTIO. L. 2. C. DE RESCIND. VENDIT.

Num. 1.

Cuiusque rei pretium triplex.

Accedit Molina tom. 2. disput. 347.

Num. 2.

Licere naturaliter contrahentibus inuicem se decipere, modo ea deceptio intra latitudinem iusti pretij & eius mediocritatem contingat: alioqui licere nequit naturaliter.

Hoc non obstante, si læsio intra dimidiam contingat, tamen si excedat terminos hic adducto, non rescinditur contractus iure fori. Auctor. cap. seq. num. 11. Quod si vero dolose & ex proposito fraudulento intercedat, tunc in foro etiam exteriori contractus rescindendus, vel læsio tollenda, et si intra dimidiam contigerit. Couarr. cap. seq. num. 12. quin & ex do-